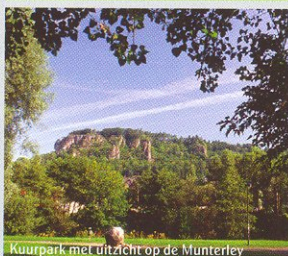

Wandelbaar Gerolstein – Historische stadswandeling

De **bronnenstad** Gerolstein ligt in de Vulkaneifel, midden in deze unieke natuur, met kristalhelder water en zuivere lucht, op ca. 360 – 440 m hoogte. Der **luchtkuuroord** Gerolstein staat, zoals de naam al zegt „on the rocks“, hij wordt door het riviertje Kyll doorkruisd en is door bronnen en beekjes doordrongen, en ligt in een sappig groen verscholen.

Vergezeld ons op een **historische stadswandeling** waar wij u de meest interessante gebouwen en plaatsen alsmede de **geschiedenis en verhalen** van de stad en haar **ondergrond van steen** voorstellen. De stadswandeling kann aan hand van de plattegrond alleen worden ondernomen, in een grote wandeling of in twee gedeelde etappes. U kunt ook enkele zienswaardigheden eruit pikken en doelgericht er naartoe wandelen, zoals bijvoorbeeld het werkelijk bijzondere museum voor natuurlijke historie van Gerolstein. Of u neemt deel aan een door ons **georganiseerde rondleiding**, die haar uitgangspunt bij het **pavillon van de toeristeninformatie** heeft, waar u ook informatie kunt winnen en zich aanmelden.

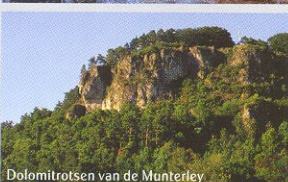
Stadsrondleiding met gids:
telkens op donderdag, twee keer
in de maand (april tot oktober)

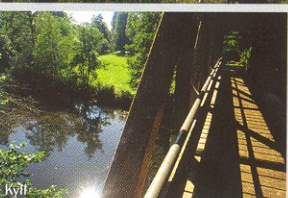
Kuurspark met uitzicht op de Munterley

Bronnenplein

Dolomitrotsen van de Munterley

Kyll

- **Bronnenplein**
- **Pavillon**
- **Idyllisch Kylldal**
- **Sarresdorfer lavastroom**

Bronnenplein

Pavillon van de toeristeninformatie

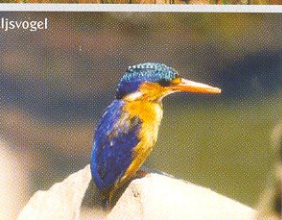
Openingstijden Tourist-Info

April–Okt.: ma – vr: 9 – 17 uur
za: 11 – 15 uur
Nov.–Maart: ma – vr: 9 – 16 uur

Tel. 06591/94991-0
www.gerolsteiner-land.de

Fauna en Flora in het Kylldal

Ijlsvogel

Romeinse offergaven

Sarresdorfer lavastroom

Met de start op de **bronnenplein** ①, precies bij de **toeristeninformatie** ②, gaat onze rondleiding voorbij het nieuwe **raadhuys** ③ langs de idyllische Kyll in westelijke richting. Alsdan bevindt u zich al in de van de UNESCO-ondersteunde Vulkaneifel European Geopark – Geopark Gerolsteiner Land. Spoedig kondigt een kleine onopvallende inham in richting van de berg de hoogst eerbiedwaardige bron van Gerolstein, de **Sidinger Drees** ④. De minerale bron werd al door de Kelten en Romeinen benut en vereerd. Sedert 1724 werde hier aantoonbaar water afgevoerd en verkocht, hier was de oerbron van de bronwaterindustrie van Gerolstein. Voorbij de kalkgebergtes uit het devon kom je bij de stuwdam, het zinnebeeld van de nog steeds werkende riviernormalisering voor een kleine waterkrachtcentrale in de gebouwen van een voormalige molen. In de wilde en heel romantische bedding van de Kyll is soms de bontgevederde ijsvogel te zien. Stroomafwaarts, aan de voetgangersbrug, staan forellen en vlagzalm in het heldere water van de Kyll.

Na het bruggetje een stuk verderop rechtuit kijk je over de trainrails op het front van de **Sarresdorfer lavastromen** ⑤. In de laatste ijstijd, ca. 10.000 - 12.000 jaar geleden, walste een lavastroom uit basalt vanuit het norden tussen Auberg en Munterley, de bekende rotsklippen dicht bij de horizon, naar beneden tot de Kyll waar hij tot stand kwam. Het is best mogelijk, dat jagers uit de ijstijd het vuurige gebeuren gevolgd hebben, want het Gerolsteiner Land wordt sinds tenminste ca. 30.000 jaren door mensen opgezocht.

Na der oversteek van de spoorlijn en langs het profane industrieterrein komt men bij het mooie gebouw uit

- Museum Sarresdorf pastorie
- Kerk van de Verlosser
- Villa Sarabodis

het late barok van het toemalige **Sarresdorf pastorie 6**, waarvan de oorsprong op het jaar 1544/45 terug te dateren zou zijn. Sarresdorf wordt reeds 762 voor het eerst genoemd en is het oudste stadsdeel van Gerolstein. 1937 kocht de gemeente Gerolstein het huis, om samen met het district Daun het cultuurhistorische erfenis van de regio in het districtsmuseum te ton te stellen. 2002 tenslotte ging het onder monumentenzorg staande gebouw in privébezit over, vanaf mei 2005 is het weer als **museum** heropend.

Met de Pruisen kwamen in den 19. eeuw ook de protestanten in het Gerolsteiner Land, keizergetrouwe ambtenaren en bestuurders. De Berlijnse kerkenbouwvereniging schonk haar 100. en laatste kerkgebouw, de **kerk van de Verlosser** (Erlöserkirche) **7**, in het jaar 1913 aan Keizer Wilhelm II. Het neoromanische prachtige bouwwerk had binnen prachtige in goud en blauw gehouden mozaïeken in Byzantijnse stijl, een waarlijk stelling voor het oog van de bezoeker.

Bij het voorbereidend werk voor de bouw van de Kerk van de Verlosser (Erlöserkirche) vond men de fundering van een weelderige Romeinse rustica, van de **Villa Sarabodis 8**. Het landhuis met uitgestrekte zwembad en zwembad – precies tegenover van de Sidingerdrees aan het andere oever van de Kyll – heeft waardevolle relikten van de Romeins-keltische cultuur uit de 1de. t/m 4de. eeuw overgeleverd. Vondsten van skeletten van gedooide Merovingische krijgers duiden op een continuïteit van nederzettingen. Een oorkonde van de Koning der Franken en zijn echtgenote Bertrada bewijzen in de 8ste eeuw een „Villa Sarabodis“. Vele vondsten worden in een prachtig klein **museum 9** dat aan de kerk is aangesloten, ten toon gesteld.

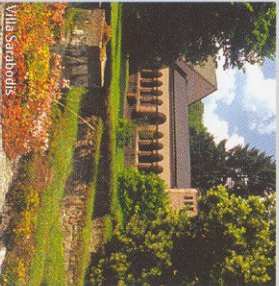

Museum Sarresdorf pastorie

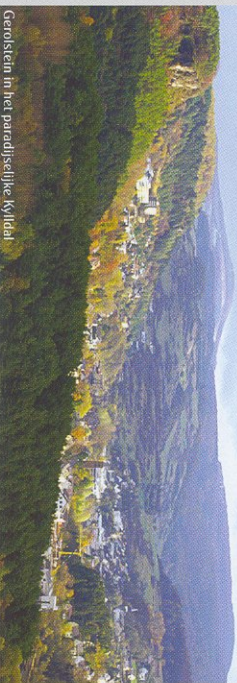
Rondleidingen Erlöserkirche, Villa Sarabodis en Museum Villa Sarabodis: woe en za : 10 en 15 uur

Kerk van de Verlosser (Erlöserkirche)

Villa Sarabodis

Gerolstein in het paradijselijke Kylltal

This project has received European Regional Development Funding through the INTERREG IIB Community Initiative

INTERREG IIB NORTH WEST EUROPE

Vulkankeifel EUROPEAN GEOPARK

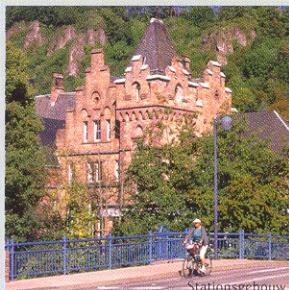
Gerolsteiner Land

Terug naar de stad leidt de weg over de veel bereden hoge brug, vanwaar het majestueuse **stationsgebouw** 10 uit het jaar 1870/71 te zien is. Het station werd in de toenmalige stijl volledig van rode zandsteen gebouwd en met zwarte dakleij gedekt. Voor lange tijd was Gerolstein nu met zijn groot stationsterrein ook militair opmarsgebied, wat toen in 1944/45 met het grote oppervlakte bombardement op tragische manier zou worden bevestigd.

Wij steken over het **bronnenplein** (Brunnenplatz) 1 en de Raderstraße, en slaan de weg hangopwaarts in, voorbij het seniorencentrum St. Josef, over een korte steile pad opwaarts naar het oude marktplein aan de kruising Untere en Obere Marktstraße. Verder gaat het in de Obere Marktstraße en tenslotte rechts een pad op naar de tuinen van Gerolstein. Van hierboven heeft men een phantastisch uitzicht over Gerolstein en het Kylldal op de tegenoverliggenden dolomitrotsen van Munterley en de Hustley. Het padje toont ook, hoever de tuinen en weiden in de binnenstad van Gerolstein reiken.

In richting oosten ligt aan de rechterkant de St. Anna Kerk, een oorspronkelijk neogotische bouw, die in 1813 gewijd werd. De **St. Anna Kerk** 11, getuigt van een diep verankerde katholieke geloof van de bevolking van deze plaats en is ook thans een kerkelijk middelpunt van Gerolstein. De weg leidt nu bergopwaarts naar de **Löwenburg** 12, het oorspronkelijke karakteristieke bouwwerk van het oude stadje Gerolstein.

- **Station**
- **Tuin- e. weidepad**
- **St. Anna Kerk**
- **Schildmuur**

Stationsgebouw

St. Anna Kerk

Uitzicht van de stadstoren op de St. Anna Kerk

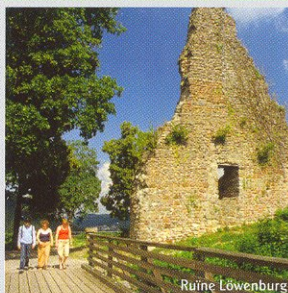

Woongebouw met schildmuur

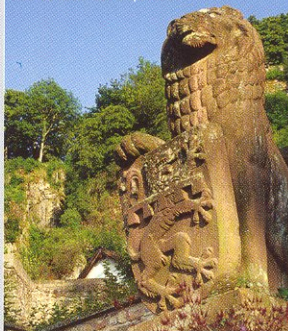
Toegangspoort schildmuur

- **Ruïne Löwenburg**
- **Oude binnenstad**

Ruïne Löwenburg

Het Gerolsteiner wapendier

Oude watertoren

Molenpoort

Door de poort van de grote schildmuur komen wij het meest pregnante, karakteristieke bouwwerk van Gerolstein binnen, de ruïne van de **Löwenburg** 12. Oorspronkelijk heette deze in de 12de eeuw op de steile dolomitrotsen gebouwde vesting „Burg Gerhardstein“. Uit deze naam ontwikkelde zich vervolgens de stadssnaam „Gerolstein“. De burcht was bijna 700 jaar lang de zetel van belangrijke graafelijke geslachten, ze diende ter bewaking van het Kylldal en ter bescherming van de bewoners die aan de voet van Gerolstein woonden.

Reeds 1336 werden Gerolstein de stadsrechten verleend. Verwoesting, brand en bombardementen hebben de burcht gedurende de eeuwen geruïneerd.

Over de voormalige **tuinen van de burcht** 13 daalt men af naar de oude kernstad en slaan bij een kleine stenen port rechts af in richting Bergstraße. Langs de machtige dolomitrotsen, de oude **watertoren** 14 en het houten kruis gaat het nu in de straatjes van de eigenlijke oude binnenstad. Een hoekerige trap leidt tot de resten van de stadsmuur met de nog enige behouden en bewoonde noordtoren. Enkele meters verder westelijk komt men bij bij de enige behouden stadspoort, de **molenpoort** 15. Vandaar komt men over een trap weer terug op de hoofdstraat en, naar rechts afslaand, bij het barokke gebouw van het oude raadhuis en het **natuurkundig museum** 16.

Aan de voet van de dolomitrots met de Löwenburg werd 1710 in een sobere barokstijl het gebouw van het **natuurkundig museum** 16 gebouwd. Oorspronkelijk een zuiver woonhuis

kwam het pas rond 1890 in het bezit van de stad Gerolstein, die het al gauw tot dienst- en woongebouw van de burgermeester verbouwde. Er stonden het „Alten Rathaus“ wilde tijden te wachten: 1923 werd het door separatisten veroverd, 1944 in een bomtapijt van de geallieerde verwoest, 1949 weer opgebouwd, 1960/61 met en bijgebouw uitgebreid, en in 1979 van de gemeenteadministratie verlaten tot tenslotte in 1987 het museum voor natuurlijke historie zijn plaats in het hoogst eerbiedwaardige gebouw vond. Het natuurkundig museum Gerolstein herbergt unieke schatten uit de vulkanologie, paleontologie en archeologie van het Gerolsteiner Land, op de zolderverdieping is een interactieve bosafdeling en de zienswaardige Krämer'sche vlindercollectie.

Aan de voorkant van het gebouw is de **gedenkplaat** voor de joodse medeburgers aangebracht.

Voor het natuurkundig museum staat het **Nikodemuskruis**, het meest waardevolle wegwijk van historisch belang van Gerolstein. De tegenoverliggende parkeerplaats was vroeger het marktplein, hier stond de schandpaal, dit was de plaats van de verbranding van de heksen in de donkeren tijd tussen ca. 1580 en 1630.

Bijzonder bezienswaardig is ook het kleine maar fijne **telefoonmuseum** in het bijgebouw van het museum voor natuurlijke historie.

De stad in steekt men op de straat over het plaveide spoor van de stadsmuur met de toemalige **westertoren** 17. Aan de rechterkant staat nog een pilaar met het in steen gehouden **masker van de poortwachter**.

- **Natuurkundig museum**
- **Telefoonmuseum**
- **Westertoren**

Natuurkundig museum

Trilobit

Calcit

Natuurkundig Museum:
op werkdagen: 14 – 17 uur
za, zo, feestdagen: 11 – 17 uur
(april t/m oktober)

interactief bosafdeling

Telefoonmuseum:
di, do, vr : 14 – 17 uur

Masker van de poortwachter westertoren

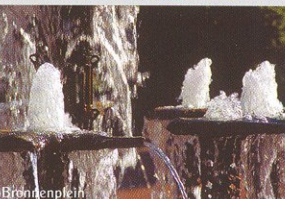
- **Binnenstad e. Rondeel**
- **Oorlogsmonument**
- **Helenenbron**

Aan het Rondeel

Bronnenfiguren

Bronnenplein

Oorlogsmonument

Helenenbron

De weg door de in de jaren 80 in zijn kern gesaneerde binnenstad nodigt nu uit tot een wel verdiende lunchpauze. Bij het **rondeel** 18 wordt de straat wijder, in de zomertijd borrelt daar een fontein en de meest gefotografeerde figuur van Gerolstein nodigt uit om en koffie te drinken en de krant te lezen. Verder bergaf komt men weer bij het **bronnenplein** (Brunnenplatz) 1, die door zijn wijde rond en de centraal borrelende bronnen tot een verblijf uitnodigt. Het **oorlogsmonument** 19 uit bruin, devonisch zandsteen met een soldatenfiguur uit zwart onverwoestbaar basalt uit de Eifel werd ter herdenking van de gesneuvelden van de 1de wereldoorlog opgericht. Recht vooruit opent zich de park van de kuuroord, tevens is dit het bereik van de ingang van de door de UNESCO-ondersteunde Vulkaneifel European Geopark – Geopark Gerolsteiner Land met al zijn geologische attracties.

Een rotsbrok met de tapperij van de **Helenenbron** 20 nodigt nu in de park van de kuuroord ter afsluiting tot een kostelijk drankje uit. Het water van de Helenenbron is afkomstig van een mineralbron rijk aan calcium en magnesium met vulkanische koolzuur, uitstekend geschikt ter verfrissing en van een milde, heilzame werking. Het water is overigens niet van vulkanische oorsprong, maar een rijkelijk gemineraliseerd grondwater uit het het kaarbonaatgesteente van het Gerolsteiner dal.

Geliefd Bronwater